

SEN DE BİR HAYATA DOKUN ...

İlk yardımın tanımı TDK' da kaza, hastalık, yangın, deprem vb. tehlikeli ve ani durumlarda hasta/yaralıya kesin tedavi öncesi , olay yerinde uygulanan ilk ve ivedi işlem, sıhhi imdat " olarak, ayrıca " bu işlemin uygulandığı yer" şeklinde geçmektedir.

İlk yardım kavramı ise genel olarak, "Herhangi bir kaza ya da yaşamı tehlikeye düşüren bir durumda, sağlık görevlilerinin tıbbi yardımı sağlanıncaya kadar, hayatın kurtarılması ya da durumun daha kötüye gitmesini önleyebilmek amacıyla olay yerinde, tıbbi araç gereç aranmaksızın mevcut araç ve gereçlerle yapılan ilaçsız uygulamalardır" şeklinde ifade edilmektedir.

İlk yardımı uygulayan kişiyi ifade eden "İlk yardımcı" ifadesi, ilk yardımın tanımında belirtilen amaç doğrultusunda, hasta/yaralıya tıbbi araç ve gereç aranmaksızın mevcut araç ve gereçlerle, sağlık ekibi gelinceye kadar, ilaçsız uygulamaları yapan, konuyla ilgili eğitim sonunda ilk yardımcı sertifikası almış kişiyi tanımlamaktadır.

Diğer yandan hasta/yaralının yaşam fonksiyonlarını sürdürülmesini sağlamak, hasta/yaralının durumunun kötüleşmesini engellemek, iyileştirmeyi kolaylaştırmak ilk yardımın öncelikli amaçlarındandır.

İlk yardımda HAYAT KURTARMA ZİNCİRİ dediğimiz silsile şu şekildedir;

Sağlık kuruluşlarına haber verilmesi

Olay yerinde Temel Yaşam Desteği

Ambulans ekibi müdahalesi

Hastane acil servis müdahalesi

İlk yardımın temel uygulamalarına genel bir çerçevede bakacak olursak, bunu

Koruma-Bildirme-Kurtarma olarak alt başlıklarda tanımlayabiliriz.

KORUMA, olay yerinde olası tehlikeleri belirleyerek güvenli bir çerçeve oluşturulmasıdır.

BİLDİRME en hızlı şekilde gerekli yardım kuruluşlarına (**112**) haber verilmesidir.

KURTARMA ise, olay yerinde hasta/yaralılara müdahalenin; hızlı ancak sakın ve bilinçli şekilde yapılmasıdır. Hasta/yaralının durumunun değerlendirilmesine bağlı olarak ilk yardım yapılmalıdır. Eğer ilk yardım bilinmiyorsa asla hasta/yaralıya dokunulmamalı ve kımıldatılmamalıdır.

Genel çerçevede ilk yardım ne demek ve neleri kapsar kısaca siz değerli okuyucularımızla paylaşmaya çalıştım. İlk yardım isminden de anlaşılacağı gibi hayati önem taşıyan bir uygulamadır. Bu minvalde İlk yardımın önemine değinmek istiyorum.

İlkyardımın Önemi

İlk yardım, din, dil, ırk, cinsiyet, yaş ve coğrafya ayırmaksızın insanların yaşadığı sürece başına gelebilecek ev, iş ya da trafik kazası ve afet gibi olayların sonucunda yapılacak ilk müdahaleyi kapsayan bir uygulamadır.

Nerede yaşadığımızın, o an nerede olduğumuzun bir önemi olmaksızın her an başımıza gelebilecek bu olaylar karşısında nasıl davranacağımızı bilmek, şüphesiz bizi bir adım öne taşıyacaktır. Genel olarak baktığımızda ilk yardım, hayat kurtarmaya ya da olası tehlikeleri en aza indirmeye yönelik bir işlemdir ve öneminin geniş kitleler tarafından bilinmesi gerekmektedir.

İnsanlığa sağlıklı ve huzurlu bir yaşam kalitesi sunmak, başımıza gelebilecek her türlü kaza ve yaralanmalardan sağ kalımı arttırmak ve kalıcı sakatlanmaları minimum seviyeye indirebilmek için ilk yardım eğitimi tüm dünyada yaygınlaştırılmalı ve önemi vurgulanmalıdır. Kazanın gerçekleştiği yerde bireylere ilk beş dakika içerisinde uygulanması mümkün olan etkili bir ilk yardım müdahalesi ile ölümlerin hemen hemen yarısını önlemek mümkün olacaktır. Bu durum ilk yardımın insan hayatı için ne kadar önemli olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

" İlk yardım konusunda bilgi ve tüm beceriler, insanların hayatında ayrı önem arz etmektedir. Ancak bilinçli ve kasıtlı olarak gerçekleşebilen ilk yardım bireylerin hayatını kurtarabilmektedir." (Prof.Dr. Ruhi Selçuk Tabak ve H.İbrahim Somyürek, 2008)

TÜİK verilerine göre ;

Ülkemizde trafik kazaları sonucu her yıl yaklaşık 7000 kişi olay yerinde ölmekte, 300.000 kişi yaralanmaktadır. Kalıcı yaralanmaların ve ölümlerin büyük bir kısmı, panik ve kargaşanın hakim olduğu ilk dakikalarda ve yanlış nakil sırasında gerçekleşmektedir. Depremler nedeniyle ülkemizde 100 yıl içinde ölen insan sayısı 78.000'dir. Son depremlerde de görülmüştür ki; en çok hayat kurtaran da en çok hayat söndüren de bizzat halkın kendisi olmuştur. Her yıl binlerce kişi ev kazaları nedeniyle yaralanmakta ve sakat kalmaktadır. Acil Servislerine başvuru nedenlerinin 1/3 ü ev kazalarıdır. İlkyardım bilgisi sadece trafik kazaları ve ya deprem gibi afetlerde değil hayatımızın her anında bize gereklidir. Tüm dünyada ölümlerin en sık nedeni ani kalp hastalıklarına bağlıdır. Bu durumlarda yapılan ilkyardım ile, kişinin hayatta kalma oranı %6 ile %55 arasında değişmektedir. Türkiye’de her yıl binlerce kişi ev kazaları nedeniyle yaralanmakta ve sakat kalmaktadır.

İş kazaları, çalışma yaşamının en önemli sorunu olmaya devam etmektedir. Örneğin ülkemizde 2017 yılı içerisinde 95.000 iş kazası meydana gelmiş, 1.900 işçi yaşamını yitirmiş, 3.407 işçi sürekli iş göremez şekilde sakat kalmıştır ve 1.9 milyon iş günü kaybı olmuştur. Ani hastalıklar, afetler, kaza, yangın, yaralanma, zehirlenme, boğulma vb. durumlarda, ilkyardım bilincinin oluşmamış olması nedeniyle; Bilgisizlikle, tedbirsizlikle, yanlış nakille, ihmal ve sorumsuzlukla, ikinci bir defa kurban edilerek ölen ya da sakat kalan insanlara ve kendimize karşı sorumlu olmalıyız.

Çünkü insan hayatı değerlidir...

Bir gün bizim de başımıza bir şey geldiğinde kendimizi emanet edeceğimiz kişilerin ilk yardımcı olmasını isteyeceğimiz gerçeği unutulmamalıdır.

Her yıl Eylül ayının ikinci Cumartesi günü " *Dünya İlk Yardım Günü* " olarak tüm dünya ile birlikte ülkemizde de kutlanmaktadır. Dünya İlk Yardım Günü 2003 yılından bu yana 188 ülkede aynı anda kutlanmaktadır.

14 Eylül, Dünya İlk Yardım günü kapsamında İlk Yardımın Önemini vurgulamak, farkındalık oluşturmak adına oldukça önem taşımaktadır.

Peki " ilkyardımcı " nasıl oluruz?

Sağlık Bakanlığı tarafından yayınlanmış olan İlk Yardım yönetmeliğine göre İlk Yardımcı olmak için ;

En az ilkokul mezunu olmak,

Temel İlk Yardım Eğitimi almış olmak,

İlk yardımcı sertifikası ve kimlik kartı almayı hak kazanmış olmak gerekmektedir.

Başta AFAD olmak üzere Kızılay ve Özel ilk yardım eğitim merkezleri gibi resmi kurumlardan Sağlık Bakanlığı onaylı kurslara başvurarak ilk yardım eğitimini siz de alabilirsiniz.

İlk yardım eğitimi almak ve insanların en çaresiz anlarında onların hayatına dokunmak insanlık adına en önemli iyilik halini yaşamak ve yaşanmasına katkı sağlamak demektir.

Unutmayalım; "Kim de bir can kurtarırsa bütün insanların hayatını kurtarmış gibi olur" (Maide suresi, 32.ayet)

Seda Habibe SERDAR

Sisad Hanımlar Komisyon Başkanı

